

**КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»**

СХВАЛЕНО

Протокол вченої ради КВНЗ
«Харківська академія неперервної
освіти»

27.12.2023 № 5

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
тематичного спецкурсу за темою**

***«Soft Skills –
аспекти формування конкурентоспроможної особистості»***
(для вчителів-предметників ЗЗСО)

Розробники-укладачі:

Дегтярьова Г. А., завідувач кафедри методики навчання мов і літератури
КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», д. пед. наук

Обговорено і затверджено
на засіданні кафедри методики
навчання мов і літератури
Протокол № 9 від «30» червня 2022 р.
Зав. кафедри _____ Г. А. Дегтярьова

Харків 2022

ЗМІСТ

Зміст	2
Пояснювальна записка	3
Курикулум	6
Орієнтовний навчально-тематичний план	7
Анотація навчальних модулів	11
1 МОДУЛЬ 1. Організаційно-мотиваційний	11
1.1 Вступ до курсу «Soft Skills – аспекти формування конкурентоспроможної особистості»	11
2 МОДУЛЬ 1. Змістові аспекти формування Soft Skills	11
2.1 Чому так важливо розвивати в учнів Soft Skills – навички успішних людей?	11
2.2 Спілкуйся або не виживеш: комунікативні навички, без яких не побудувати кар’єру в майбутньому	12
2.3 Слухати VS Чути: як зробити розмови продуктивними	12
2.4 Критичне мислення: навіщо і як його розвивати	13
2.5 Люди чи роботи: як розвинути емоційний інтелект та стати конкурентоспроможним	14
2.6 Конфлікт: як відстояти себе, не образивши інших	14
2.7 Soft Skills VS Hard Skills: чи можливо розвивати діджитал навички без здатності навчатися протягом усього життя	15
3 МОДУЛЬ 3. Практичний	15
3.1 Самостійне опрацювання наданих матеріалів	15
4 МОДУЛЬ 4. Діагностичний	17
4.1 Підсумкове тестування	17
Рекомендовані джерела для самоосвіти	17

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність освітньої програми зумовлена необхідністю переформатування традиційних підходів до навчання, орієнтованих лише на накопичення знань і формування. У сучасному світі, щоб бути компетентним фахівцем, недостатньо володіти твердими навичками (Hard Skills), дедалі більше необхідними стають «м'які» навички – *Soft Skills*, адже рівень успіху вже давно перестав залежати тільки від того, наскільки добре людина виконує свої безпосередні професійні обов'язки. Нині цінним вважається не той працівник, який колись засвоїв багато інформації, а тепер використовує її за напрацьованим зразком, а такий, хто вміє швидко вчитися, ефективно адаптуватися до нових умов, а також знаходити нестандартні рішення, отже, бути конкурентоспроможним.

Серед м'яких навичок, які заслуговують на особливу увагу, варто виокремити *комунікативні навички*, які дозволяють продуктивно підтримувати розмову, ефективно поводити себе в критичних ситуаціях: це й емоційний інтелект, що допомагає будувати успішну комунікацію, і вміння домовлятися з іншими, аргументувати, слухати та підтримувати бесіду, коректно використовувати інтернет, зокрема e-mail, і екологічне спілкування в конфліктній ситуації, зокрема ненасильницьке спілкування; *здатність працювати в команді*: лідерські якості, навички публічного виступу, самопрезентації, самоорганізації (self-менеджменту), що в умовах дистанційного навчання неабияк стають затребуваними; *навички самоорганізації*: управління часом (тайм-менеджмент), пунктуальність, керування стресом (стрес-менеджмент) особливо важлива в період воєнного стану; *управління власним розвитком*: планування та цілепокладання, самоаналіз і рефлексія; *управління проєктами*; *навички ефективного мислення*: критичне мислення, пошук і аналіз інформації, розв'язання проблем, вироблення і прийняття рішень, креативне мислення, креативні навички, екологічне мислення тощо.

Нині перед учителем-предметником стоїть нелегке завдання – не тільки забезпечити вивчення учнями/ученицями предмета, а й створити умови для цілеспрямованого розвитку у них так званих «м'яких навичок» – універсальних надпрофесійних якостей, які допомагають ефективно взаємодіяти між собою в команді незалежно від сфери діяльності.

Саме на розв'язання проблем, зазначених вище, спрямовано зміст запропонованого тематичного спецкурсу.

У межах цього спецкурсу буде зосереджено увагу на формуванні й розвитку таких комунікативних навичок, як уміння спілкуватися, слухати та підтримувати бесіду, вирішувати конфлікти, коректно використовувати цифрові

технології та на особливостях розвитку емоційного інтелекту, критичного мислення як навичці ефективного мислення, що дозволить вчителям/вчителькам осучаснювати технології навчання, змінювати традиційні межі уроків, оновлювати процес їх проведення відповідно до освітніх вимог і вимог сьогодення.

Нормативною базою визначення змісту освітньої програми є: Закони України «Про освіту» (зі змінами), «Про повну загальну середню освіту» (зі змінами), Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», Державний стандарт базової середньої освіти, Постанова Кабінету Міністрів України від 21 травня 2019 року № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників», Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затверджений наказом Міністерства регіонального розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 р. № 2736.

Цільова аудиторія тематичного спецкурсу: учителі-предметники закладів загальної середньої освіти.

Мета тематичного спецкурсу – актуалізувати ідеї НУШ щодо формування ключових компетентностей у школярів, зокрема розвитку м'яких навичок в учнів/учениць базової та старшої школи для їхньої успішності в школі й успішної майбутньої кар'єри; розвинути професійні компетентності, розширити коло педагогічної ерудиції вчителів-предметників ЗЗСО щодо формування м'яких навичок для того, щоб і надалі залишатися професіоналом.

Основні напрями підвищення кваліфікації учителів-предметників за освітньою програмою «Soft Skills – аспекти формування конкурентоспроможної особистості»:

удосконалення методологічної, дидактичної, інформаційної, комунікативної компетентностей учителів-предметників відповідно до професійного стандарту за професією «Учитель закладу загальної середньої освіти»;

підготовка вчителів-предметників до якісної реалізації вимог Державного стандарту базової середньої освіти в умовах НУШ;

опрацювання сучасних методик і технологій розвитку м'яких навичок учнів/учениць в сучасних умовах;

задоволення потреб фахівців у набутті теоретичних знань про новітні досягнення в галузі освіти, зокрема важливості розвитку м'яких навичок, а також у професійному самовдосконаленні й самореалізації;

підвищення рівня професійних знань й умінь учителів-предметників у здійсненні самоаналізу й самооцінки власного досвіду, удосконалення фахової

майстерності, підготовки до якісного виконання професійних завдань щодо формування конкурентоспроможної особистості.

Очікувані освітні результати навчання педагогів за освітньою програмою: по завершенні навчання на тематичному спецкурсі вчителі-предметники ЗЗСО вдосконалять такі професійні компетентності:

A1 мовно-комунікативну (здатність до міжособистісної успішної комунікації державною мовою з учасниками освітнього процесу засобами активної та пасивної комунікації, зокрема уміння спілкуватися, слухати та підтримувати бесіду, вирішувати конфлікти);

A2 предметно-методичну (здатність на основі застосування критичних технік мислення моделювати зміст навчання та результати освітнього процесу, спрямованих на розвиток в учнів м'яких навичок і формування конкурентоспроможної особистості; розвивати діджитал навички та коректно використовувати цифрові технології у житті);

B2 емоційно-етичну (здатність керувати емоційними станами та розвивати емоційний інтелект).

Освітня програма має 4 модулі:

Перший модуль – «*Організаційно-мотиваційний*» передбачає ознайомлення слухачів із програмою спецкурсу, відбувається актуалізація мети, напрямів спецкурсу та очікуваних результатів навчання на спецкурсі.

У другому модулі «*Змістові аспекти формування Soft Skills*» актуалізовано питання важливості розвитку в учнів навичок успішних людей – Soft Skills; розкрито суть таких *комунікативних навичок*, як спілкування, слухання, ненасильницька комунікація, емоційний інтелект; критичного мислення, що є частиною *ефективного мислення* людини, а також діджитал навичок, що є проявом здатності навчатися протягом усього життя; акцентовано увагу на тому, як розвивати ці навички у процесі навчання.

Третій модуль «Практичний»: самостійне опрацювання додаткових навчальних матеріалів; виконання завдань, які сприятимуть розвитку компетентностей педагогів щодо планування й організації власної професійної діяльності, спрямованої на розвиток універсальних надпрофесійних якостей у себе та своїх учнів/учениць на уроках в умовах дистанційного навчання.

Четвертий модуль «Діагностичний» дозволить здобувачам освіти з'ясувати, чи досягли вони очікуваних освітніх результатів навчання за освітньою програмою.

Обсяг: 30 годин (1 кредит ЄКТС).

Результати засвоєння освітньої програми спецкурсу визначаються підсумковим тестуванням слухачів.

За умови успішного виконання завдань «Підсумкового тестування»

(не менше 51% правильних відповідей) слухачі тематичного спецкурсу отримують сертифікат (30 год/1 кредит).

Курикулум
(30 годин/1 кредит)

№ з/п	Зміст	Усього годин
1	Модуль 1. Організаційно-мотиваційний	
1.1	Вступ до курсу «Soft Skills – аспекти формування конкурентоспроможної особистості»	1
	Усього:	1
2	МОДУЛЬ 2. Змістові аспекти формування Soft Skills	
2.1	Чому так важливо розвивати в учнів Soft Skills – навички успішних людей	1
2.2	Спілкуйся або не виживеш: комунікативні навички, без яких не побудувати кар'єру в майбутньому	2
2.3	Слухати VS Чути: як зробити розмови продуктивними	2
2.4	Критичне мислення: навіщо і як його розвивати	2
2.5	Люди чи роботи: як розвинути емоційний інтелект та стати конкурентоспроможним	2
2.6	Конфлікт: як відстояти себе, не образивши інших	2
2.7	Soft Skills VS Hard Skills: чи можливо розвивати діджитал навички без здатності навчатися протягом усього життя	2
	Усього:	13
3	МОДУЛЬ 3. Практичний	
3.1	Самостійне опрацювання наданих матеріалів	15
	Усього:	15
4	Модуль 4. Діагностичний	
4.1	Підсумкове тестування	2
	Усього:	2
	Разом за модулями	30

Орієнтовний навчально-тематичний план

(30 годин/1 кредит)

№ з/ п	Зміст	К-сть годин		Усього годин
		Дист	Самост	
		.	.	
1	Модуль 1. Організаційно-мотиваційний			
1. 1	Вступ до курсу «Soft Skills – аспекти формування конкурентоспроможної особистості»	1		1
	Усього:	2		4
2	МОДУЛЬ 2. Змістові аспекти формування Soft Skills			
2. 1	Чому так важливо розвивати в учнів Soft Skills – навички успішних людей	1		1
2. 2	Спілкуйся або не виживеш: комунікативні навички, без яких не побудувати кар'єру в майбутньому	2		2
2. 3	Слухати VS Чути: як зробити розмови продуктивними	2		2
2. 4	Критичне мислення: навіщо і як його розвивати	2		2
2. 5	Люди чи роботи: як розвинути емоційний інтелект та стати конкурентоспроможним	2		2
2. 6	Конфлікт: як відстояти себе, не образивши інших	2		2
2. 7	Soft Skills VS Hard Skills: чи можливо розвивати діджитал навички без здатності навчатися протягом усього життя	2		2
	Усього:	13		13
3	МОДУЛЬ 3. Практичний			
3. 1	Самостійне опрацювання наданих матеріалів		15	15
	Завдання до теми 2.1. Чому так важливо розвивати в учнів Soft Skills – навички успішних людей Опрацювати матеріали: - «Що таке hard skills і soft skills: як нас оцінює роботодавець»; - презентацію В. Муромець «Top-5 Soft			

№ з/ п	Зміст	К-сть годин		Усього годин
		Дист	Самост	
	Skills для успішності у житті і кар'єрі» та дати відповідь на питання, чому саме роботодавець звертає увагу на наявність у майбутнього працівника Soft Skills. Завдання до теми 2.2. Спілкуйся або не виживеш: комунікативні навички, без яких не побудувати кар'єру в майбутньому Опрацювати матеріали: - презентацію «Невербальні засоби спілкування»; - практичний посібник «Як, коли, де працює діалог?» (Organization for Security and Co-operation in Europe. OSCE. Kyiv. 2019. 52 с.) та пояснити, як вміння спілкувати допомагає нам розв'язувати складні життєві та професійні проблеми. Завдання до теми 2.3. Слухати VS Чути: як зробити розмови продуктивними Опрацювати матеріали: - презентації «Мистецтво слухання», «Активне слухання»; - пройти тест «Уміння слухати» та продумати завдання зі свого предмету, які сприятимуть розвитку в учнів/ учениць уміння слухати. Завдання до теми 2.4. Критичне мислення: навіщо і як його розвивати Опрацювати матеріал: - «Базова техніка та основні інструменти розвитку критичного мислення учнів» та розробити завдання зі свого предмету, які сприятимуть розвитку критичного мислення в учнів/учениць. Завдання до теми 2.5. Люди чи роботи: як розвинути емоційний інтелект та стати	.	.	

№ з/ п	Зміст	К-сть годин		Усього годин
		Дист	Самост	
	конкурентоспроможним Опрацювати матеріал: - «Особливості формування та розвитку емоційного інтелекту дітей та підлітків під час кризових ситуацій» та дати відповідь на питання, як емоційний інтелект допоможе дитині в умовах сьогодення зберегти свій психологічний стан. Завдання до теми 2.6. Конфлікт: як відстояти себе, не образивши інших Опрацювати матеріали: - відео «Медіація ровесників і ровесниць» (https://youtu.be/GQdqsfb7RGc), «Медіація – інструмент вирішення конфліктів в молодіжному середовищі» (https://youtu.be/-Ay_8H72Krs); - відеоскрайбінг Т. Разводової «Конфлікт + медіатор = ?» (https://youtu.be/y5gVTzqv1VE) та продумати, які саме техніки ненасильницького спілкування ви будете застосовувати для розв’язання конфліктів у класі. Завдання до теми 2.7. Soft Skills VS Hard Skills: чи можливо розвивати діджитал навички без здатності навчатися протягом усього життя Опрацювати матеріали: - презентацію І. Хворостенко «Використання Google Форм»; - відеоролик Ю. Василенко про роботу з дошкою Jamboard за покликанням: https://youtu.be/nxhFX69KYmE та продумати завдання, що сприяє розвитку Soft Skills в умовах дистанційного навчання			

№ з/ п	Зміст	К-сть годин		Усього годин
		Дист .	Самост .	
	з використанням Jamboard.			
	Усього:		15	15
4	Модуль 4. Діагностичний			
	Підсумкове тестування	1		1
	Усього:	1		1
	Разом за модулями	15	15	30